

Alert Nr 5/2019

Zmiany w VAT oraz PCC

wejście w życie: 1 stycznia 2019 , 2 stycznia 2019, 1 lipca 2019

Warszawa, styczeń 2019 roku

Szanowni Państwo,

W styczniu 2019 roku wchodzi w życie ustawy wprowadzające zmiany do ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r., poz. 2174 dalej: „**Ustawa o VAT**”).

Z uzasadnień do nowelizacji wynika, że ich głównym celem jest wprowadzanie uproszeń dla przedsiębiorców, a także dalsze uszczelnianie systemu podatku od towarów i usług. Niektóre z wprowadzanych zmian wynikają również z konieczności implementowania Dyrektyw Rady Unii Europejskiej.

Zmiany omówione w niniejszym alercie wynikają z następujących aktów prawnych:

- a) ustawy z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz.U z 2018 r., poz. 2215),
- b) ustawy z dnia 23 października 2018 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy - Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U z 2018 r., poz. 2193),
- c) ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu wprowadzenia uproszczeń dla przedsiębiorców w prawie podatkowym i gospodarczym (Dz.U z 2018 r., poz. 2244),
- d) ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 2354),
- e) ustawy z dnia 22 listopada 2018 r.o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2018 r., poz. 2392),
- f) ustawy z dnia 22 listopada 2018r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2018 r., poz. 2433),
- g) rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących (Dz.U. z 2018 r., poz. 2519).

Niniejsza informacja nie zawiera komentarza do wszystkich zmian, a jedynie służy zasygnalizowaniu najważniejszych kwestii związanych z wejściem w życie nowych uregulowań.

Jednocześnie zaznaczamy, iż przedstawione poniżej sugestie nie stanowią porady podatkowej. Przed podjęciem jakichkolwiek decyzji związanych z niżej zaprezentowanymi zagadnieniami, prosimy o kontakt.

Pozdrawiamy,

Zespół Plich&Partners

Spis treści

1.	ZMIANY W VAT	4
1.1.	Wydłużenie okresu stosowania podwyższonych stawek VAT	4
1.2.	Skrócenie terminu umożliwiającego zastosowanie „ulgi na złe długi”	4
1.3.	Zniesienie obowiązku składania umotywowanego wniosku o zwrot podatku oraz wniosku o przyspieszenie terminu zwrotu podatku	5
1.4.	Nowe zasady opodatkowania bonów	5
1.4.1.	Definicja bonu	6
1.4.2.	Rodzaje bonów	6
1.4.3.	Opodatkowanie bonów jednego przeznaczenia (SPV)	7
1.4.4.	Opodatkowanie bonów różnego przeznaczenia (MPV)	7
1.4.5.	Pozostałe regulacje dotyczące opodatkowania bonów	8
1.5.	Nowe przesłanki dla odmowy rejestracji podmiotu jako podatnika VAT lub wykreślenia z rejestru podatników VAT	8
1.6.	Zwolnienia z obowiązku prowadzenia ewidencji za pomocą kas fiskalnych	8
1.7.	Ujednolicenie definicji podmiotu powiązanego	9
1.8.	Zwolnienie z opodatkowania usług zarządzania pracowniczymi planami kapitałowymi	9
2.	ZMIANY W PCC	10
2.1.	Obniżenie stawki podatku dla umów pożyczki	10
2.2.	Wprowadzenie zbiorczych deklaracji	10

1. ZMIANY W VAT

1.1. Wydłużenie okresu stosowania podwyższonych stawek VAT

Ustawą z dnia 22 listopada 2018 roku (Dz.U. z 2018 r., poz. 2392) dokonano zmian w Ustawie o VAT w celu skorelowania poziomu stawek VAT ze stanem finansów publicznych.

Nowelizacja utrzymuje stawki podatku na poziomie :

- 23% - (art. 41 ust. 1 i 13, art. 109 ust. 2 i art. 110 Ustawy o VAT),
- 8% - (zgodnie z art. 41 ust. 2 Ustawy o VAT dla towarów i usług wymienionych w załączniku nr 3 do Ustawy o VAT oraz w art. 120 ust. 2 i 3),
- 7% - (dla zryczałtowanego zwrotu podatku rolnikom ryczałtowym – art. 115 ust. 2),
- 4% - (dla podatników świadczących usługi taksówek osobowych – art. 114 ust. 1).

Okres, w jakim stawki podatku będą stosowane na ww. poziomie nie został określony jako konkretny przedział czasowy, lecz uzależniono go od następujących wskaźników:

- relacji państwowego długu publicznego netto do produktu krajowego brutto,
- sumy corocznych różnic pomiędzy wartością relacji wyniku nominalnego do produktu krajowego brutto oraz poziomem średniookresowego celu budżetowego, o którym mowa w art. 112aa ust. 5 ustawy o finansach publicznych.

Minister Finansów został zobligowany do ogłoszenia końca okresu obowiązywania podwyższonych stawek podatku, w drodze obwieszczenia publikowanego w „Monitorze Polskim”, w terminie do dnia 31 października roku następującego po roku, dla którego zostały spełnione warunki obniżenia stawek podatku do pierwotnych wartości.

1.2. Skrócenie terminu umożliwiającego zastosowanie „ulgi na złe długi”

Zgodnie z dotychczasowym brzmieniem Ustawy o VAT, wierzyciel mógł skorygować podstawę opodatkowania oraz kwotę podatku należnego z tytułu dostawy towarów lub świadczenia usług na terytorium kraju, jeżeli uprawdopodobnił nieściągalność wierzytelności wynikającej z faktury lub umowy (tzw. „ulga na złe długi” uregulowana w art. 89a Ustawy o VAT). Nieściągalność wierzytelności uważano za uprawdopodobnioną, w przypadku gdy wierzytelność nie została uregulowana lub zbyta w jakiegokolwiek formie w ciągu 150 dni od dnia upływu terminu jej płatności.

Zgodnie ze zmianą wprowadzoną ustawą z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu wprowadzenia uproszczeń dla przedsiębiorców w prawie podatkowym i gospodarczym (Dz.U z 2018 r., poz. 2244), termin określony w art. 89a Ustawy o VAT został skrócony do 90 dni. Od 1 stycznia 2019 roku prawo do korekty podatku należnego będzie przysługiwało zatem w przypadku, gdy wierzytelność nie zostanie uregulowana lub zbyta w jakiegokolwiek formie w ciągu 90 dni od dnia upływu terminu płatności określonego w umowie lub na fakturze.

Analogicznie skrócony ze 150 do 90 dni został też termin na dokonanie przez dłużnika obowiązkowej korekty odliczonej kwoty podatku naliczonego wynikającej z faktury (w sytuacji nieuregulowania należności wynikającej z faktury - art. 89b ustawy o VAT).

Zmiany wprowadzone do art. 89b ust. 1–2 Ustawy o VAT nakładają na dłużnika obowiązek dokonania korekty, pozostawiając możliwość uniknięcia tego obowiązku w przypadku uregulowania należności w całości lub w części lub gdy dłużnik jest w trakcie postępowania restrukturyzacyjnego, postępowania upadłościowego lub w trakcie likwidacji.

W uzasadnieniu do nowelizacji wskazano, że skrócenie terminu stosowania ulgi na złe długi po stronie wierzyciela niewątpliwie wpłynie pozytywnie na jego kondycję finansową. W przypadku natomiast dłużnika skrócenie terminu spowoduje dodatkową mobilizację w spłacie wierzytelności, co w ostatecznym rozrachunku przełoży się na zmniejszenie zatorów płatniczych w obrocie gospodarczym.

Zgodnie z przepisami przejściowymi do nowelizacji, nowe zasady stosuje się także do wierzytelności powstałych przed dniem 1 stycznia 2019 roku, których nieściągalność została uprawdopodobniona po dniu 31 grudnia 2018 roku.

1.3. Zniesienie obowiązku składania umotywowanego wniosku o zwrot podatku oraz wniosku o przyspieszenie terminu zwrotu podatku

Od 1 stycznia 2019 roku podatnicy nie będą musieli składać wraz z deklaracją podatkową umotywowanego wniosku o zwrot podatku. Obowiązek składania odrębnego wniosku zniesiono w przypadku:

- a) Podatników dokonujących dostawy towarów lub świadczenia usług poza terytorium kraju i niedokonujących sprzedaży opodatkowanej (zwrot w terminie 60 dni);
- b) Podatników którzy nie wykonali w okresie rozliczeniowym czynności opodatkowanych na terytorium kraju oraz czynności wymienionych w art. 86 ust. 8 pkt 1 Ustawy o VAT (zwrot w terminie 180 dni);
- c) Podatników spełniających warunki do otrzymania zwrotu podatku w terminie 25 dni.

Jak wynika z uzasadnienia do nowelizacji, składanie odrębnego wniosku jest zbędne, albowiem samo złożenie deklaracji z wykazaną kwotą podatku do zwrotu na rachunek bankowy podatnika z określonym terminem zwrotu powinno być traktowane jak wniosek o zwrot podatku lub przyspieszenie terminu zwrotu podatku do 25 dni.

1.4. Nowe zasady opodatkowania bonów

Ustawa z dnia 22 listopada 2018 roku o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2018r., poz. 2433), wprowadzająca nowe zasady opodatkowania bonów, stanowi implementację:

1. dyrektywy Rady (UE) 2016/1065 z dnia 27 czerwca 2016 r. zmieniającej dyrektywę 2006/112/WE w odniesieniu do bonów na towary lub usługi (tzw. „dyrektywa voucherowa”),
2. dyrektywy Rady (UE) 2017/2455 z dnia 5 grudnia 2017 r. zmieniającej dyrektywę 2006/112/WE w odniesieniu do niektórych obowiązków wynikających z podatku od wartości dodanej w przypadku świadczenia usług i sprzedaży towarów na odległość.

Wprowadzane regulacje dotyczące bonów mają zastosowanie wyłącznie do bonów wyemitowanych po dniu 31 grudnia 2018 r. Jednocześnie, zgodnie z postanowieniami „dyrektywy voucherowej”, przepisy dotyczące opodatkowania bonów podatkiem VAT nie powinny wpływać na ważność prawodawstwa i interpretacji przyjętych uprzednio¹.

Państwa członkowskie są zobowiązane przyjąć i opublikować, najpóźniej do dnia 31 grudnia 2018 roku, przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania dyrektywy i stosować te przepisy od dnia 1 stycznia 2019 roku².

Z powyższych względów do Ustawy o VAT w dziale II dodano nowy rozdział 2a „Opodatkowanie w przypadku stosowania bonów” (art.8a i 8b Ustawy o VAT).

1.4.1. Definicja bonu

Zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 41 Ustawy o VAT, przez bon rozumie się instrument, z którym wiąże się obowiązek jego przyjęcia jako wynagrodzenie lub część wynagrodzenia za dostawę towarów lub świadczenie usług. Jednocześnie w instrumencie tym lub w powiązanej dokumentacji (w tym w warunkach wykorzystania bonu) wskazane są towary, które mają zostać dostarczone lub usługi, które mają zostać wykonane, lub tożsamość potencjalnych dostawców lub usługodawców. Bon może mieć formę materialną lub elektroniczną³.

W świetle tej definicji nie będą uznane za bony w rozumieniu Ustawy o VAT, bony dające posiadaczowi jedynie prawo do obniżki ceny przy zakupie towarów lub usług, ale niedające mu prawa do otrzymania takich towarów lub usług.

Jak widać, pojęcie vouchera jest bardzo szerokie, albowiem mieszczą się w nim nie tylko bony czy kupony, ale też przykładowo doładowania telefonów na kartę (w systemie prepaid).

1.4.2. Rodzaje bonów

W Ustawie o VAT wprowadzono dwa rodzaje bonów:

- bon jednego przeznaczenia (SPV) to bon, w przypadku którego miejsce dostawy towarów lub świadczenia usług, których bon dotyczy oraz kwota należnego podatku,

¹⁾ Motyw piętnasty preambuły dyrektywy 2016/1065.

²⁾ Art. 2 dyrektywy 2016/1065.

³⁾ Motyw szósty preambuły dyrektywy 2016/1065.

podatku od wartości dodanej lub podatku o podobnym charakterze z tytułu dostawy tych towarów lub świadczenia tych usług są znane w chwili emisji tego bonu;

- bon różnego przeznaczenia (MPV) – to bon inny niż bon jednego przeznaczenia.

Istotą powyższego rozróżnienia jest poziom określoności bonu, tj. czy w momencie emisji bonu dostępnych jest wystarczająco dużo informacji, aby stwierdzić, gdzie (w jakim kraju) i w jakiej kwocie ma nastąpić opodatkowanie podatkiem VAT, w związku z dostawą towarów lub świadczeniem usług, na które bon ostatecznie zostanie wymieniony.

Czynnością powodującą powstanie obowiązku podatkowego jest:

- transfer bonu (np. sprzedaż bonu) – w przypadku bonów SPV lub
- faktyczne przekazanie towarów lub świadczenie usług w zamian za bon – w przypadku bonów MPV.

Zgodnie z definicjami ustawowymi, transfer bonu oznacza emisję bonu oraz każde przekazanie tego bonu po jego emisji. Za emisję bonu należy natomiast uważać pierwsze wprowadzenie bonu do obrotu.

1.4.3. Opodatkowanie bonów jednego przeznaczenia (SPV)

Transfer bonu jednego przeznaczenia dokonany przez podatnika działającego we własnym imieniu uznaje się za dostawę towarów lub świadczenie usług, których ten bon dotyczy.

Transfer bonu SPV będzie co do zasady związany ze sprzedażą bonu. Zasada ta będzie stosowana do emisji bonu oraz każdego przekazania tego bonu po jego emisji, z wyłączeniem przekazania bonu do realizacji. Faktycznego przekazania towarów lub faktycznego świadczenia usług w zamian za bon jednego przeznaczenia nie należy uznawać za niezależną transakcję.

1.4.4. Opodatkowanie bonów różnego przeznaczenia (MPV)

W przypadku bonu MPV opodatkowaniu podatkiem VAT podlegać będzie faktyczne przekazanie towarów lub faktyczne świadczenie usług dokonane w zamian za bon różnego przeznaczenia. Nie podlega natomiast opodatkowaniu podatkiem VAT wcześniejszy transfer tego bonu.

Podstawa opodatkowania z tytułu dostawy towarów lub świadczenia usług w zamian za bon różnego przeznaczenia realizowany w całości jest równa:

- Wynagrodzeniu zapłaconemu za bon, pomniejszonemu o kwotę podatku związaną z dostarczonymi towarami lub świadczonymi usługami;
- Wartości pieniężnej wskazanej na bonie lub powiązanej dokumentacji, pomniejszonemu o kwotę podatku związaną z dostarczonymi towarami lub

świadczonymi usługami – w przypadku gdy informacje dotyczące wynagrodzenia za bon są niedostępne.

W przypadku bonów różnego przeznaczenia realizowanych w części, podstawą opodatkowania są ww. wartości w odpowiednich częściach.

W sytuacji bonów wydawanych nieodpłatnie, podstawę opodatkowania określa się na analogicznych zasadach jak w przypadku świadczeń nieodpłatnych, tj. według cen nabycia lub kosztu wytworzenia towarów bądź według kosztu świadczenia usług.

1.4.5. Pozostałe regulacje dotyczące opodatkowania bonów

Nowelizacja zawiera również szereg szczegółowych regulacji dotyczących:

- sposobu opodatkowania bonów transferowanych przez podmioty niemające siedziby ani stałego miejsca prowadzenia działalności na terytorium kraju (mechanizm reverse charge);
- obowiązku rejestracji do celów VAT w Polsce w przypadku nabywania bonów, w stosunku do których dostawa towarów lub świadczenie usług ma nastąpić na terytorium Polski;
- szczególnych zasad fakturowania w przypadku transakcji realizowanych z użyciem bonów.

1.5. Nowe przesłanki dla odmowy rejestracji podmiotu jako podatnika VAT lub wykreślenia z rejestru podatników VAT

Zgodnie z nowododanym art. 96 ust. 4a pkt 6 Ustawy o VAT, naczelnik urzędu skarbowego nie dokonuje rejestracji jako podatnika VAT bez konieczności zawiadomienia podmiotu, jeżeli wobec tego podmiotu sąd orzekł, na podstawie odrębnych przepisów, zakaz prowadzenia działalności gospodarczej.

Stosownie zaś do nowego art. 96 ust. 9 pkt 5 Ustawy o VAT, naczelnik urzędu skarbowego wykreśla z urzędu podatnika z rejestru VAT bez konieczności zawiadomienia o tym podatnika, jeżeli wobec tego podatnika sąd orzekł, na podstawie odrębnych przepisów, zakaz prowadzenia działalności gospodarczej.

Omawiane regulacje weszły w życie z dniem 2 stycznia 2019 roku.

1.6. Zwolnienia z obowiązku prowadzenia ewidencji za pomocą kas fiskalnych

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących utrzymało większość przepisów obowiązujących w roku 2018.

Zawężono jednak listę usług, korzystających ze zwolnienia bez względu na wartość osiąganych obrotów. Od 1 stycznia 2019 roku ze zwolnienia nie skorzystają następujące usługi:

- Transport drogowy pasażerski pojazdami napędzanymi siłą mięśni ludzkich lub ciągnionymi przez zwierzęta;
- Usługi związane z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowywaniem terenów zieleni;
- Usługi w zakresie transportu osób na rzece Dunajec przez flisaków pienińskich.

Jednocześnie objęto zwolnieniem dostawy towarów i świadczenie usług przez koła gospodyń wiejskich prowadzące uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów na podstawie stosownych przepisów ustawy o kołach gospodyń wiejskich.

Zgodnie z nowym rozporządzeniem, zwolnienia w ww. kształcie będą obowiązywały do dnia 31 grudnia 2021 roku.

1.7. Ujednolicenie definicji podmiotu powiązanego

W związku z obszerną nowelizacją ustaw o podatkach dochodowych dotyczącą m.in. cen transferowych (por. Alert nr 2/2019), wprowadzoną ustawą z dnia 23 października 2018 r. (Dz.U z 2018 r., poz. 2193), dostosowano treść art. 32 Ustawy o VAT do zmian wprowadzanych w podatkach dochodowych. W rezultacie osiągnięta została spójność regulacji dotyczących podmiotów powiązanych we wszystkich trzech ustawach.

Zgodnie z nowym brzmieniem art. 32 Ustawy o VAT, przez powiązania dla potrzeb VAT rozumie się powiązania w rozumieniu art. 23m ust. 1 pkt 5 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych i art. 11a ust. 1 pkt 5 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, a także powiązania wynikające ze stosunku pracy i przysposobienia.

1.8. Zwolnienie z opodatkowania usług zarządzania pracowniczymi planami kapitałowymi

Ustawa z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz.U z 2018 r., poz. 2215) wprowadza dodatkową formę oszczędzania przez pracowników, która ma na celu systematyczne odkładanie pieniędzy przez uczestników pracowniczych planów kapitałowych z przeznaczeniem na wypłatę po osiągnięciu 60 roku życia.

Ustawa wprowadza zmianę do Ustawy o VAT w art. 43 ust. 1 pkt 12, która polega na zwolnieniu od podatku VAT usług zarządzania pracowniczymi planami kapitałowymi.

2. ZMIANY W PCC

2.1. Obniżenie stawki podatku dla umów pożyczki

Z dniem 1 stycznia 2019 roku ustawodawca zdecydował się obniżyć stawkę opodatkowania podatkiem od czynności cywilnoprawnych umów pożyczki i depozytu nieprawidłowego z dotychczasowych 2% do 0,5 %.

Jednocześnie nowelizacja wprowadziła zmiany w zakresie umów pożyczek zwolnionych od podatku od czynności cywilnoprawnych poprzez zastąpienie obecnego zwolnienia tych umów do określonego limitu (w ciągu 3 lat do 5 tys. zł od jednego podmiotu, a od wielu podmiotów do 25 tys. zł), zwolnieniem drobnych pożyczek, których kwota (wartość) nie przekracza tysiąca złotych. Oznacza to zatem, że od 1 stycznia 2019 roku pożyczki zawierane pomiędzy osobami niepodlegającymi zwolnieniu na podstawie przepisów o podatku od spadków i darowizn (m.in. osoby należące do I grupy podatkowej), których kwota nie przekracza 1000 zł, podlegają zwolnieniu z opodatkowania PCC i nie rodzą obowiązku składania jakiegokolwiek deklaracji podatkowej.

2.2. Wprowadzenie zbiorczych deklaracji

Ustawą z dnia 9 listopada 2018 r. wprowadzono ułatwienia w sposobie rozliczania PCC od transakcji o powtarzalnym charakterze.

Zgodnie z nowym art. 10 ust. 1a ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych, podatnicy mogą złożyć za dany miesiąc zbiorczą deklarację w sprawie podatku od czynności cywilnoprawnych, według ustalonego wzoru, oraz obliczyć i wpłacić podatek w terminie do 7. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy, pod warunkiem że dokonali w danym miesiącu co najmniej trzech czynności cywilnoprawnych obejmujących umowę pożyczki lub umowę sprzedaży rzeczy ruchomych lub praw majątkowych, a ostatnia z tych czynności zostanie dokonana przed upływem 14 dni od dnia dokonania pierwszej z nich. Wzory deklaracji zbiorczych zostaną określone w stosownym rozporządzeniu Ministra Finansów.

Powyższe zmiany wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2019 roku. Do czynności cywilnoprawnych, w stosunku do których obowiązek podatkowy powstanie przed tą datą, zastosowanie znajdują przepisy dotychczasowe.